

Francia nyelvfejlesztés 4. FRA-114/e, 114/f

Nyelvtani rendszerezés, nyelvtani gyakorlatok. Alaktani és mondattani alapozó

2012-2013-as tanév, 2. félév

Oktató: Zimonyi Péter

A) Munkafüzet

- *Cadiot, J. et al.: Exerçons-nous. Grammaire. Cours de civilisation française de la Sorbonne. 350 exercices. Niveau supérieur I.*, Hachette, Paris, 1992. (350 exercices)

B) A felkészüléshez használt nyelvtankönyvek

- *Bárdosi, V. – Karakai, I.: A francia nyelv lexikona*, Corvina, Budapest, 1996. (FNYL)
- *Karakai, I.: Francia nyelvtan magyaroknak*, Librairie Le Pont, Budapest, 1999. (FN YM)
- *Kurián, Á. – Nemes, I. – Salgó, J.: Francia leíró nyelvtan gyakorlatokkal*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2002. (FLNYGY)

C) Ajánlott gyakorlókönyvek, kézikönyvek

- *Descotes-Genon, C. et al.: L'exercisier. Manuel d'expression française*, Presses universitaires de Grenoble, Grenoble, 2005.
- *Duplaisy, N. – Staub, V.: Gyakorlókönyv a francia írásbeli nyelvvizsgálóhoz. Közép- és felsőfok*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1999.
- *Karakai, I.: 220 francia nyelvtani gyakorlat megoldással*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1993.
- *Körömendy, M. – Staub, V.: Nyelvtani gyakorlatok, fordítás idegen nyelvre, fogalmazás. Francia nyelv. Középfok*, Akadémiai Kiadó, ITK, Budapest, 1999.
- *Molnár, Á. – Szabó, D.: Tour de France en 350 exercices. Francia nyelvtani gyakorlókönyv*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003.
- *Staub, V.: Írásbeli feladatok a nyelvvizsgán. Alapfok. Középfok. Felsőfok*, Akadémiai Kiadó, ITK, Budapest, 2002.
- *Vernay-Lekánov, M.: Tesztek a nyelvvizsgán. Középfok*, Akadémiai Kiadó, ITK, Budapest, 2000.

(Az egyes e-learning dokumentumokban előforduló GFC rövidítés a későbbi évfolyamokon használt egyetemi leíró nyelvtanra vonatkozik: *Kelemen, J.* (szerk.): **Grammaire du français contemporain**, Tankönyvkiadó, Budapest, 1985.)

Általános tudnivalók, a szeminárium leírása

- A szeminárium az 1. félévben a *Francia nyelvfejlesztés 1. FRA-111/ef* órákon elkezdett intenzív munka szerves folytatása, amelynek során nagy hangsúlyt kap a rendszeres tanulás, az otthoni, önálló felkészülés.
 - Továbbra is a B2 (középfok) szintű francia nyelvtan legfontosabb pontjainak átismétlését, a hallgatók meglévő nyelvtani ismereteinek rendszerezését és ezek C1 (erős haladó-felsőfok) szint irányába történő elmélyítését célozza. Mindez egyben eredményes felkészülés lehet a tanév végi alapvizsgára, valamint megalapozza a következő tanévek francia leíró nyelvtani tanulmányait. (Az BA tanulmányok végén C1 szintű nyelvtudással és ezt tanúsító nyelvvizsgával kell rendelkezniük az MA képzésre jelentkező minoros hallgatóknak. További tudnivalók a Francia Tanszék honlapján a *Képzés* fejezetben olvashatók.)
 - Az alábbi témákhoz kapcsolódó feladatsorokat az A) pontban fent megjelölt munkafüzetből végezzük.
 - A ∞ jel a témakörökhöz csatlakozó, munkafüzetből elvégzendő nyelvtani feladatokra utal. A feladatokat két részre, kötelező és szorgalmi házi feladatokra osztottuk. A kötelezően elvégzendő házi feladatokat vastagon szedtük, de természetesen a szorgalmi feladatok elvégzésére is buzdítjuk a hallgatókat. Valamennyi feladat megoldása elhangzik majd az órán, ezt a hallgatók feljegyzik, és a megoldások alapján készülnek a dolgozatokra.
 - A \square jel a tárgyalt nyelvtani témakörre vonatkozó szabályokat, magyarázatokat, táblázatokat, megtanulandó példamondatokat jelöli a felkészüléshez használt nyelvtankönyvekben.
 - A hallgatók a félév során a munkafüzetből házi feladatnak kiadott feladatokat hétről-hétre, otthoni munkában kidolgozzák. A megoldott feladatokat az órán közösen ellenőriztük, javítjuk, a felmerülő nehézségeket megvitajtuk. Ezek a feladatok szerepelnek a rövid, ellenőrző dolgozatokban.
 - Elvárt, hogy a minor szakos hallgatók minden órán pontosan, az otthoni munkában kidolgozott feladatokkal jelenjenek meg, és a feladatok ellenőrzésében aktívan részt vegyenek. Jelenléti ívet vezetünk, melyet minden hallgató az óra elején aláír.
 - A félév folyamán – indokolt esetben – legfeljebb 3 hiányzás engedélyezett. Orvosi igazolást kell bemutatni, amennyiben ennél több hiányzás fordulna elő. 3-nál több hiányzás vagy 3-nál több hiányzást kitevő késések/óra vége előtti eltávozások esetén, érvényes igazolás híján a hallgató nem kaphat jegyet a félév végén.
 - A félévi jegy lezárásához a hallgatóknak minden dolgozatot meg kell írniuk. **Hiányzás esetén az elmaradt dolgozat pótlása automatikusan a következő heti órán történik!**
 - **FIGYELEM! A FÉLÉVI GYAKORLATI JEGY BEÍRÁSÁRA A SZORGALMI IDŐSZAK UTOLSÓ HETÉBEN, AZ UTOLSÓ ÓRÁN KERÜL SOR. A VIZSGAIDŐSZAKBAN, KÉSVE TÖRTÉNŐ JEGYBEÍRATÁS GONDOT OKOZ AZ IDŐPONTOK EGYEZTETÉSÉBEN MIND A HALLGATÓNAK, MIND AZ OKTATÓNAK, EZÉRT NYOMATÉKKAL KÉRÜNK, HOGY MINDEN KEDVES DIÁK A MEGJELÖLT IDŐBEN GONDOSKODJON JEGYE BEÍRATÁSÁRÓL!**
- ### A számonkérés módja
- A témakörök és az elsajátítandó anyag pontos megjelölésével, lehetőségek szerint kétheti rendszerességgel két rövid, az elvégzett feladatokból összeállított (kb. 20 perces) dolgozat és három hosszabb (kb. 45 perces) ragozási dolgozat, illetve egy tanévet lezáró, elméleti jellegű (kb. félórás) záróteszt (Test final en terminologie et en analyse grammaticales. Synthèse en théorie) várható, összesen 6 dolgozat a félév során. (l. *A nyelvtani dolgozatok naptára. A dolgozatokban szereplő témakörök és feladattípusok*)

Félévi részletes tematika: az elméleti anyag és az elvégzendő feladatok

① Formes verbales: radicaux et terminaisons. La conjugaison des verbes réguliers et irréguliers. L'infinitif présent et l'infinitif passé (11 ou 12 février)

☐ FNYM: 251-440, 442-450. pont

FLNYGY: 198-233. oldal

FNYL: Igenevek, Igeragozás

☒ 350 exercices: A) 11. fejezet / 1., 2. (csak subjonctif présent-ban és passé simple-ben), 4., 6. (öt tetszőleges igét kell kiválasztani), 7. (két tetszőleges feladatsor csak subjonctif présent-ban), 9., 10., 11., 12., 13., 14., 17. (A), 20., 21., 23., 25., 29., 33. feladat | B) 13. fejezet / 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 11., 12., 14. (egy tetszőleges feladatsor), 15., 16., 18. feladat (két tetszőleges feladatsor)

② Les voix active et passive. La forme pronominale. Le participe présent, l'adjectif verbal, le gérondif. Le participe passé conjugué avec les auxiliaires avoir et être (rattrapage des 18 et 19 mars : le 15 février, dans la matinée?)

☐ FNYM: 217-225, 277-282, 326-334, 451-462. pont

FLNYGY: 276-284, 309-316, 591-596. oldal

FNYL: Igenevek, Határozói igenév, Melleknévi igenév, Múlt idő, Szenvedő szerkezet, Visszaható ige

☒ 350 exercices: A) 12. fejezet / 1., 2., 3., 4., 5. (A,B), 14. (A,B,C), 18. (egy tetszőleges feladatsor), 21. (A,B). Csak elolvasandó: 13., 16., 22. feladat. | B) 14. fejezet / 1. (két tetszőleges feladatsor), 2., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. és 11. (egy-egy tetszőleges feladatsor), 12., 13., 14., 15., 16. feladat

③ Modes et temps du verbe français: l'indicatif, le conditionnel, le subjonctif, l'impératif (18 ou 19 février)

☐ FNYM: 251-324. pont

FLNYGY: 375-433. oldal, de főleg 402-433. oldal. (Fontos rész a dolgozathoz: 410-415. oldal,

Subjonctif személytelen szerkezetek után)

FNYL: Igemódok, Feltételes mód, Felszólító mód, Kijelentő mód, Subjonctif, Igeszemlélet

Kiegészítő anyag az e-learning-en: a) *Principaux emplois du passé composé et de l'imparfait*, b) *Les emplois du subjonctif 1,2*

☒ 350 exercices: 15. fejezet / 22., 23., 24. (A), 25., 26. feladat

④ La coordination. Les conjonctions de coordination (25 ou 26 février)

☐ FNYM: pont

FLNYGY: 19-28. oldal

FNYL: A francia mondat szerkezete és fajtái

☒ 350 exercices: 16. fejezet / 3., 4., 6. (A,B,C) feladat

⑤ La subordination-1 : La proposition subordonnée complétive. Le mode dans la complétive: verbes principaux suivis de l'indicatif ou du subjonctif. La construction impersonnelle (4 ou 5 mars)

☐ FNYM: 203-216, 314-318, 541-545., 573-582. pont

FLNYGY: 514-545. oldal

FNYL: A francia mondat szerkezete és fajtái

Kiegészítő anyag az e-learning-en: a) *Az összetett mondatok a magyar nyelvben*, b) *La phrase complexe*,

c) *Les subordonnées complétives*, d) *Les emplois du subjonctif 1, 2*

☒ 350 exercices: **17. fejezet / 1. és 2. (három-három mondat feladatsoronként), 6., 8., 9., 11., 12., 19. (A), 23., 31. (két tetszőleges feladatsor: indicatif vagy subjonctif?) feladat.** Érdekes, tanulságos szorgalmi feladatok: 13., 14., 15., 24., 25., 26., 30. feladat

⑥ La subordination-2 : L'expression du temps, la proposition subordonnée temporelle. Les conjonctions de temps. Le choix des temps verbaux (11 ou 12 mars)

☐ FNYM: 685-695. pont

FLNYGY: 574-578. oldal

☒ 350 exercices: **18. fejezet / Elegendő elolvasni, a megoldásokat és a mondatok fordítását fejben átgondolni: 1., 2., 3., 4., 5. feladat.** Kötelező és szorgalmi feladatok: **10., 11., 12., 13., 16., 17., 18., 26. feladat**

⑦ La subordination-3 : L'expression de la cause, de la conséquence et du but. Les propositions subordonnées causale, consécutive et finale. Les conjonctions et locutions conjonctives exprimant la cause, la conséquence et le but. Le mode dans la subordonnée finale (25 ou 26 mars. Les 18 et 19 sautent, ayant été rattrapés le 15 février.)

☐ FNYM: 685-695. pont

FLYGY: 578-587. oldal

☒ 350 exercices: A) **19. fejezet / 2., 4. (5 tetszőleges mondat), 5. (ha nehéznek bizonyul, akkor csak a kötőszavakat, a mondatok jelentését kell tanulmányozni), 7., 8., 10., 11. feladat | B) 20. fejezet / 1., 2. (8 tetszőleges mondat), 4., 5. (5 tetszőleges mondat), 11., 12. és 13. (3-3 tetszőleges mondat), 14. feladat (a mondatokat csak le kell fordítani) | C) 21. fejezet / 1., 2., 4., 6., 7. feladat**

⑧ La subordination-4 : L'expression de la condition et de l'hypothèse. Conjonctions et locutions conjonctives de condition. Autres moyens d'expression de la condition et de l'hypothèse (8 ou 9 avril)

☐ FNYM: 685-695. pont

FLNYGY: 383-401. oldal

☒ 350 exercices: **22. fejezet / 1., 2., 3., 8., 9. 20., 21. feladat**

⊗ La subordination-5 : L'expression de l'opposition, de la concession et de la comparaison. Emploi des modes. Conjonctions dans les concessives et les comparatives (15 ou 16 avril)

☐ FNYM: 685-695. pont

FLNYGY: 587-590. oldal

☞ 350 exercices: A) 23. fejezet / 3., 7., 8., 10., 11., 12., 13., 20. fejezet | B) 24. fejezet / 1., 2., 4., 5., 10., 11., 13., 16. feladat

⊗ Manière de rapporter un énoncé: le discours indirect. Passage du discours direct au discours indirect. Emploi des temps. Les propositions incises. L'exclamation (22 ou 23 avril)

☐ FNYM: 233-250. pont

FLNYGY: 529-545. oldal

Kiegészítő anyag az e-learning-en: *Tableau comparatif des pronoms interrogatifs directs/indirects et des pronoms relatifs*

☞ 350 exercices: 25. fejezet / 9., 18., 19., 20., 21., 22., 23. (5 mondat), 33., 34., 35., 36. feladat

(A fenti feladatokon túl javasoljuk még: *Körmeny, M. – Staub, V.: Nyelvtani gyakorlatok, fordítás idegen nyelvre, fogalmazás. Francia nyelv. Középfok, Akadémiai Kiadó, ITK, Budapest, 1999. c. gyakorlókönyvből* a 11-75. oldalon található nyelvtani feladatsorokat. Kitűnően alkalmasak a B2 szintű nyelvtani ismeretek bővítésére, rendszerező gyakorlásra, az alapvizsgára történő színvonalas felkészülésre. A könyv tartalmazza a megoldásokat is.)

A nyelvtani dolgozatok naptára.

A dolgozatokban szereplő témakörök és feladattípusok

1. dolgozat: Ragozási nagydolgozat 1. (február 18. vagy 19.) ☞

Karakai, I.: Francia nyelvtan magyaroknak, 375-402. pontok: *accueillir-être*

- A megadott igeidőben és igemódban, számban és személyben (présent, passé composé, passé simple, imparfait, futur simple, conditionnel présent, subjonctif présent) kell ragozni a gyakran használt igéket, egy hosszú táblázatot kitöltve. (kb. 45 perc) A tavalyi félévtől eltérően, az ebben a témakörben elvégzett, órán ellenőrzött feladatok nem szerepelnek a ragozási dolgozatokban, viszont a gyakorlást, az eredményes felkészülést szolgálják. (1. lent példák a feladatra)

2. dolgozat: Ragozási nagydolgozat 2. (február 25. vagy 26.) ☞

Karakai, I.: Francia nyelvtan magyaroknak, 403-423. pontok: *faillir-pourvoir*

- A megadott igeidőben és igemódban, számban és személyben (présent, passé composé, passé simple, imparfait, futur simple, conditionnel présent, subjonctif présent) kell ragozni a gyakran használt igéket, egy hosszú táblázatot kitöltve. (kb. 45 perc) A tavalyi félévtől eltérően, az ebben a témakörben elvégzett, órán ellenőrzött feladatok nem szerepelnek a ragozási dolgozatokban, viszont a gyakorlást, az eredményes felkészülést szolgálják. (1. lent példák a feladatra)

3. dolgozat: Ragozási nagydolgozat 3. (március 4. vagy 5.) ☞

Karakai, I.: Francia nyelvtan magyaroknak, 424-440. pontok: *pouvoir-vouloir*

- A megadott igeidőben és igemódban, számban és személyben (présent, passé composé, passé simple, imparfait, futur simple, conditionnel présent, subjonctif présent) kell ragozni a gyakran használt igéket, egy hosszú táblázatot kitöltve. (kb. 45 perc) A tavalyi félévtől eltérően, az ebben a témakörben elvégzett, órán ellenőrzött feladatok nem szerepelnek a ragozási dolgozatokban, viszont a gyakorlat, az eredményes felkészülést szolgálják. (1. lent példák a feladatra)

4. dolgozat: Tematika 3. és 5. pont és a *Les emplois du subjonctif 1,2* című kiegészítő anyag, az ott szereplő elméleti rész és a kapcsolódó feladatok az e-learning-en. (március 25. vagy 26.)

- A subjonctif használata alárendelésben: bizonyos igék, kötőszók, személytelen szerkezetek után. A subjonctif és az indicatif használatának összevetése – kizárólag az órán áttekintett, ellenőrzött kötelező és szorgalmi feladatok, valamint az e-learning-en szereplő dokumentum példái alapján. (kb. 20 perc)

5. dolgozat: Tematika 6., 7., 8. pont (április 22. vagy 23.)

- Az időhatározói, okhatározói, célhatározói és feltételes alárendelés kötőszavai, igeidői és igemódjai – kizárólag az órán áttekintett, ellenőrzött kötelező és szorgalmi feladatok alapján. (kb. 20 perc)

6. dolgozat: Elméleti záróteszt (kb. 30 perc) terminológia, szófajok, mondatrészek, a nyelvtani elemzés alapfogalmai (május 6. vagy 7.)

- A tanévet lezáró, elméleti jellegű, a terminológiára épülő, a tanultakat összegző feleletválasztós záróteszt (Test final en terminologie et en analyse grammaticales. Synthèse en théorie). Ebben a tesztben a francia nyelvtani elemzés alapfogalmain, az alapvető nyelvtani jelenségeket tekintjük át. Egyrészt a 30 ütemes feleletválasztós tesztben négy elem közül kell kiválasztani a helyes választ, másrészt a dolgozat végén néhány nyelvtani terminust kell franciáról magyarra, ill. magyarról franciára fordítani. (1. lent példák a tesztfeladatokra)
- Jó esetben amennyiben a hallgató az egész félévben odafigyelt az elhangzott magyarázatokra, és rendszeresen készült az órákra elegendő a megadott dokumentumokat, főképp a francia nyelvtani terminológia és elemzés alapfogalmain, a szófajokat és mondatrészeket áismételni, továbbá az órai jegyzeteket átolvasni. Mindezen túl a záróteszt semmiképpen nem igényel a vizsgához hasonló hosszadalmas felkészülést!

- A legnagyobb haszonnal az e-learning-en az előző félévben, a tavalyi tematika első órájánál is megadott négy alapidokumentumból lehet felkészülni, ezek közül is kiváltképp a következő kettőből: a) *Terminologie grammaticale française*, b) *Notions de base en analyse grammaticale*

Példák a ragozási dolgozatra (I., II.) és az elméleti záróteszt feladataira (III., IV.)

I. Conjuguez les verbes suivants aux temps et aux modes indiqués à la 1re personne du singulier et du pluriel. (1., 2., 3. dolgozat)

VERBES	Présent	passé composé	passé simple	imparfait	futur simple	conditionnel présent	subjonctif présent
aller...avoir...coudre... courir...devoir...dissoudre... être...faire...falloir... lire...monde...peindre... pouvoir...prendre...tenir... vaincre...voir...vouloir...etc.							

II. A partir de la forme verbale fournie, conjuguiez horizontalement les verbes en question aux temps et aux modes correspondants. Notez l'infinitif. (1.,2.,3. dolgozat)

VERBE CONJUGUÉ AU SINGULIER ET AU PLURIEL							
INFINITIF	?	?	?	?	?	?	?
?							ils acquiescent
?			il eut				?
?	je vauX						?

III. TEST À CHOIX MULTIPLES (6. dolgozat)

1. Laquelle des quatre classes de mots suivantes n'est pas variable ?

- a) la classe des verbes
- b) la classe des adjectifs
- c) la classe des pronoms
- d) la classe des prépositions

2. « *Mademoiselle* » et « *Mademoiselles* » sont des mots qui diffèrent par

- a) le genre
- b) la personne
- c) le nombre
- d) le temps

3. Dans la phrase « *Elles se sont montrées phénixes.* », l'élément « *se* » est, en analyse syntaxique,

- a) un complément d'objet direct
- b) un complément circonstanciel
- c) un complément d'objet indirect
- d) un pronom personnel atone

4. Dans les phrases « *J'ai tout vu.* » et « *Il faut de tout pour faire un monde.* », le mot « *tout* » est

- a) un adjectif indéfini
- b) un pronom indéfini
- c) un nom
- d) un pronom adverbial

5. Lequel des quatre verbes suivants se conjugue-t-il avec « *avoir* » au passé composé ?

- a) prévenir
- b) revenir
- c) devenir
- d) parvenir

IV. TERMINOLOGIE GRAMMATICALE À TRADUIRE DU FRANÇAIS EN HONGROIS / DU HONGROIS EN FRANÇAIS (6. dolgozat)

- A) un complément circonstanciel =; une conjonction de coordination =; une interjection =; une phrase impérative-négative =; etc.
 B) alanya utaló állítmánykiegészítő =; határozói névmás =; jelző =; főszámnév =; etc.

é Ezzel a jellel azokat a témákat jelöltük, amelyek – terjedelmükből fakadóan – időben elkezdett, igen alapos felkészülést igényelnek!